

bijaše već proteklo 60 godina od bitke kod Mikulina Rta i ugovorenog danka, kad su Neretvani, vrlo skloni gusarenju, okoristivši se valjda građanskim smutnjama pod konac vlade kralja *Miroslava* (945.—949.), počeli pljačkati mletačke brodove u našim vodama, tako da je dužd *Petar Kandijano III.*, da osigura mletačkim brodovima nesmetanu plovidbu, bio prisiljen poslati u naše vode brodovlje od 33 »gumbarije«. ¹⁾ To je brodovlje imalo dva zapovjednika: *Orsa Badovarija* i *Petra Rosolusa*. Ali oni se povratili bez ikakova uspjeha — »qui absque effectu reversi sunt«. ²⁾ — U riječima »bez uspjeha« nije isključeno, da se krije kakav poraz, s tim više, što postoji još jedna vijest, koja glasi, da je dužd još jednom poslao u naše vode jednaki broj brodova, a i ti da su se povratili, *potvrdivši ugovor*. ³⁾

Teško je razabrati pravu istinu iz ovakvih vijesti. Stoji samo to, da su Mlečani dvaput poslali 33 ratna broda protiv naše obale, s *jedinom mogućom svrhom*, da se ugovor o danku razriješi, ali im to nije ni prvi ni drugi put uspjelo. Teško je i pomisliti, da nije došlo do bitke ni prvi ni drugi put! Kod Mikulina Rta imali su Mlečani samo 12

¹⁾ Za »Gumbarije«, koje *Casoni* (o. c. p. 14) zove također »Cumbarie« i »Gambarie«, veli, da im je naziv saracenskog porijekla. Ali potanje o njima nije ništa poznato. Svakako je gumbarija spadala među polireme.

²⁾ Documenta, p. 400. — *Romanin* o. c. I. p. 234.

³⁾ »Iterum namque totidem contra eos mittere studuit. Quae foedere firmato ad propria redierunt. — Ibid. — Ovdje »foedus« može značiti samo ugovor, nikako savez.